

О.В. Дащенко, Національний банк України, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ГОТІВКОВОГО ОБІГУ

Створення ефективної системи управління готівковими грошовими потоками є одним із важливих завдань Національного банку України. Автоматизація всіх операцій по роботі з готівкою та передача інформації до Департаменту готівково-грошового обігу повинна здійснюватися на основі обміну даними про здійснені операції між Банкотно-монетним двором, Центральним сховищем, територіальними управліннями і банківськими установами в електронному режимі.

Основним завданням формування та руху документів і цінностей повинно бути забезпечення дотримання вимог Управління захисту інформації Національного банку. На Банкотно-монетному дворі інформаційна система повинна забезпечити автоматизацію відправки готівки до Центрального сховища та виконання операцій з використанням технології штрих-кодування, підготовки та друку відповідних супровідних документів, а також передачу інформації про відправлені цінності до Центрального сховища в електронному вигляді.

У системі Центрального сховища Національного банку ІСОРЦ повинна забезпечити автоматизацію роботи та обмін даними між відділами зберігання, приймання та видачі цінностей, обліку емісійно-касових операцій, перерахування цінностей, бухгалтерського обліку, експертизи цінностей та знищення готівки в розрізі індексів і номіналів за місцем фізичного розташування відповідних об'єктів, обліку руху готівки між сховищами, аналіз емісійних дозволів і розпоряджень на підкріплення готівкою територіальних управлінь або вивезення непридатної до обігу готівки, формування заявок на переміщення, автоматизацію приймання та видачі готівки, її доставки до територіальних управлінь і Банкотно-монетного двору, підкріплення готівкою оборотної каси для потреб Центрального сховища, Банкотно-монетного двору та Державної скарбниці, а також перерахування та знищення непридатних до обігу банкнот і монет.

Ефективне використання ІСОРЦ в територіальних управліннях Національного банку дозволяє забезпечити автоматизацію роботи відділів готівкового обігу та касових операцій, перевезення цінностей та організацію інкасації в територіальних управліннях, а також організацію бухгалтерського обліку щодо виконання операцій, пов'язаних з рухом готівки.

Головне призначення ІСОРЦ полягає у поєднанні всіх програмних комплексів у єдину систему обліку готівки, що дозволяє забезпечити ефективне управління готівковим обігом. Запровадження інформаційної системи готівкового обігу дозволяє автоматизувати розрахунки потреби та забезпеченості готівкою, формування емісійних дозволів на підкріплення касових центрів і територіальних управлінь, контроль за їх виконанням, складання необхідних звітних матеріалів щодо випуску в обіг готівки, залишків її у запасах готівки та резервних фондах тощо.

Технологічний процес руху готівки повинен бути гнучким, а всі організаційні складові зберігання, транспортування, контролю та обробки готівки мають бути інтегровані в існуючі системи безпеки та відповідати діючим вимогам до забезпечення належної схоронності цінностей.

Практичне використання запропонованої інформаційної системи дозволить забезпечити контроль за рухом готівки в режимі реального часу, підвищити його ефективність та реалізувати стратегію розвитку грошового обігу в Україні.

Дашенко, О.В. Особливості функціонування інформаційної системи готівкового обігу [Текст] / О.В. Дашенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 50-51.